

CİNSEL ŞİDDETE YARGILAMA SÜRECİNİN ÖNEMİ

Derya TECİM*

ÖZET:

Kişinin fiziksel,cinsel,psikolojik veya ekonomik açısından zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri,buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren toplumsal,kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel,cinsel,psikolojik sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış şiddettir.Kadın ve erkeğe toplumda verilen cinsiyetçi rollerden beslenen toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin toplumumuzdaki payı ne yazık ki oldukça yer kaplamaktadır.Şiddet mağdurlarının mağduriyetlerini en aza indirecek yolların varlığı gerekmektedir.Şiddet mağduru kadının bu süreçte şiddetin etkilerinden kurtulmak ve adil bir yargılamayla şiddet uygulayan kişinin cezalandırılmasını istemesi olması gereken bir durumdur.Şiddet türleri içinde belki de en kalıcı izler bırakan ve etkisinden kurtulmanın daha fazla zaman istediği tür cinsel şiddettir.Cinsel şiddete uğrayan kadının bu durumu anlattığı kurumların hassasiyetini koruması ve her aşamada özellikle psikolojik yönden tam destek olması gerekir.Cinsel şiddetin etkisiyle yaşanan travma özellikle sosyal yaşamı etkilemektedir.Bu durumda travmanın etkilerinin en aza indirmekle görevli yargı aşaması ve yargının vereceği kararlardır.Bu süreç içinde mahkeme öncesi ve sırasında psikolojik olarak destek verilmeli ve kadının yakın çevresiyle kopmuş ilişkileri düzeltilmeye çalışılmalıdır.ben bu çalışmamda kadın cinsel şiddete uğradığında daha fazla yıpranmasına neden olmayacak bir yargı boyutundan söz edeceğim.

Anahtar sözcükler: Şiddet,cinsel şiddet,yargılama,kadın,adil

**Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4.Sınıf Öğrencisi*

KADIN VE CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLAR

Kadınların ceza hukukunda en çok görüldükleri alan “cinsel şiddet”tir.Özellikle toplumdaki,kanunlardaki ve yargıda “namus” algısı üzerinden cinsellik konusundaki şiddet meşrulaştırılmıştır ve toplumsal yapıyla normalleştirilmiştir.Mağdurun yaşadığı mağduriyete sebep verecek davranışlarda bulunup bulunmadığı hukukun organlarıyla sorgulanmıştır.”Toplumsal cinsiyet”in yansıması olarak kadına bakış açısı mağdur durumunda olsa dahi gözleri üstüne çekmekte ve mağduriyetini dile getirmesinde bile zorluk yaşamasına neden olmaktadır.Cinsel suçlar;tecavüz,cinsel taciz,kaçırma,zorla alıkoyma,namus adına gerçekleştirilen saldırı ve cinayetler,zorla evlendirme ve bekaret kontrolü gibi suçları içerir.Bu suçlar genelde kadınlara karşı işlenmektedir.Bu suçlardan bahsederken mağdur olarak kadından bahsetmem erkeklerin bu suçların mağduru olamayacakları anlamına gelmez.Bu suçların asıl mağdurlarının kadınlar olduğu itiraz kabul etmez bir gerçektir.

Yürürlükten kalkmış olan TCK, kadının vücut bütünlüğüne yönelik tecavüz ve taciz gibi cinsel şiddet içeren suçları, birey - insan olarak kadına yöneltilmiş eylemler olarak değerlendirmiyordu. Cinsel şiddet içeren suçların, öncelikle, toplumun, genel ahlak ve adabını rencide ettiğini kabul ediyordu. Bu nedenle de bu tür suçları, ‘Topluma Karşı Suçlar’ başlığı altında ele alıyordu. Yeni TCK, bu yaklaşımı reddederek, cinsel suçlarda korunması gereken değer, toplumsal ahlak, gelenek ve göreneklerden önce, öncelikle bir insan olarak kadının kendisi ve onun vücut bütünlüğü olduğunu kabul etmiştir. Bu nedenle anılan suçlar, Yeni TCK’de ‘Kişilere Karşı Suçlar’ ana başlığı altına alınmış bulunuyor. Bu suç grubu, yasada, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar” alt başlığı ile yer alıyor. (TCK:102-105).Suçun başlığını değiştirmek genel ahlak anlayışından tam olarak vazgeçildiği anlamına gelmiyor.Zihniyetin bu yönde değiştirilmesi ve yargılama sürecinde ‘ahlaki değer’lerden arınılması,toplumun değil bireyin kendisini koruyan kararların verilmesi gerekir.Ahlak,toplumun belli kesimlerinde bile farklı algılanırken hukukun ahlakla özdeşleştirilmesi yapılabilecek en büyük yanıltır.

Kadının mağdur olduğu cinsel suçlar söz konusu olduğunda;töre,edep,ahlak,iffet gibi kavramlar karşımıza çıkmaktadır.Mağdur olan kadın ikinci bir darbeye de bu kavramların altında kalarak maruz kalır.Artık mağduriyetten değil kadının yeni konumundan konuşulur ve suçlu konumuna dair getirilebilecek tehlikeli bir süreç başlar.Bu nedenle kadının toplumdaki yerinin önemi ve toplumun “değerleri”nden izole edilmiş bir yargılama sürecine ihtiyacımız vardır.Mağdurun değil failin suçlu olduğu-olması gereken-durum için çaba harcamamız gerekir.Korunması gereken değer “genel ahlak töreleri” olmadığı kadının toplumun yapısından ayrı düşünülmesi bu süreci en sağlıklı şekilde atlatmamızı sağlar.

KANUN DEĞİŞİKLİKLERİNDE OLMASI GEREKENLER

Kanun değişiklikleri mümkün olduğunca cezaların arttırılması olarak yapılmıştır.Kanunları değiştirmek mümkün iken zihniyeti değiştirmek ihmal edilen bir durumdur. Kadınların hayatları yazılı kurallardan çok yazılı olmayan kurullarla yönetilirken mağduriyetleri sancılı bir süreçten geçiyor. Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda; ceza artırımını yoluyla cinsel şiddet içeren suçların önlenmesi amaçlanmıştır.Ancak gün geçtikçe bu suçların oranlarında herhangi bir düşüş meydana gelmemiştir.()

Yasanın genel mantığı yine kadınların ve çocukların korunmasına değil failin cezalandırılmasına odaklanmıştır. Önleyici tedbirlere yer verilmemiştir. Önerilen değişiklikler mağduru korumayı ve suçu engellemeyi hedeflememekte; "cezaı artırmak veya azaltmakla sorunun çözülebileceği" yanılgısını yaşatmaktadır. Cinsel şiddet mağdurunun tekrar örselenmeden, temel haklarına saygılı bir şekilde değerlendirilmesi yapılmalı, dava süreçleri kişi haklarına ve sağlığını korumaya uygun bir şekilde düzenlenmelidir.

Cezaların artırılması ve suçlar arasında ceza adaleti boyutunda ortaya çıkaracağı orantısızlık, daha ağır ve ölümlü sonuçlanabilecek suçları engellemek bir yana aradaki farkı önemsizleştirebilecek ve savunulduğu gibi bu suçları engellemek yerine artırıcı etki yapabilecektir. Önlemeye yönelik bir çabanın olmadığı ortamda cezanın tek caydırıcı araç olarak kullanılmaya çalışılması genellikle amaca ulaşmayan bir yöntemdir. Yıllardır süren ve basına da yansıyan çocuğa ve kadına yönelik şiddet suçlarına ilişkin yargılama sonuçları, bu gibi durumlarda yasa uygulayıcıların ağır cezaları yersiz bulduğunu ve uygulamaktan kaçındığını göstermektedir

Cinsel şiddet mağdurunun esenlikle yaşamını sürdürmesini sağlayacak gerekli psiko sosyal ve tıbbi tedavi desteği sağlamalı, bu destek yargı süresinden az olmamalıdır. Uğradığı şiddet sonucu çok ağır düzeyde hastalanan bireyin adalet hakkının temini için bir düzenleme yoktur.

Cezaların arttırılmasınının kadınların mağduriyetinde bir azalmaya neden olmadığı çok açıktır.Salt ceza artırımıyla suçların önlenebileceği düşünülemez.

Cinsel suçların yarattığı fiziksel ve ruhsal çöküntü,başta hiçbir suçta olmayacak kadar onulmaz yaralar bırakır.Mağdur yalnızlaşır,yalnızlaştırılır.Polisten,savcıya mahkemeye kadar her aşamada kadın suçun kurbanı değil de failiymiş gibi bir muameleyle karşılaşır.Bu durumdan mümkün olduğunca kurtulabilmek için ceza arttırımının yanı sıra kadının mağdur duruma düşmemesi için çalışmalarda bulunmak,mağdur kadının da talepte bulunduğu makamlarca duyarlı bir şekilde karşılanmasını sağlamaktır.

Geçmiş tecrübeler gösteriyor ki adalet sisteminde yaşanan sorun, cezaların az olmasından değil, yasaların etkili uygulanmamasından kaynaklanıyor. Çok uzun süredir ürkütücü boyutlarda gerçekleşmeye devam eden kadın ve çocuklara yönelik cinsel saldırılar, hükümeti bu konuda bir adım atmaya itti. Adım atmak denince de siyasilerin aklına ilk gelen eylemlerden biri olan “cezaları artırma”. Türk Ceza Yasası’nda 2005’te yapılan ceza artırımlarından sonra geçen 10 yılda ne kadar olay yaşandığı hatırlanırsa, bu soruya olumlu cevap vermek oldukça güç. Konuya yıllardır kafa yoranlar, bu tür suçları azaltmak, yok etmek için ihtiyacımız olan şeyin daha da ağır cezalar vermek değil, mevcut yasaları etkin bir şekilde uygulamak olduğunu söylüyor.

PSİKOLOJİK DESTEĞİN ÖNEMİ

Cinsel şiddetin sonuçlarından en önemlisi kadının yaşadığı travmayla baş başa kalması ve bu süreyi atlattmakta yaşadığı büyük zorluktur. Ahlakın baskısı, mağdurun daha da mağdur olabileceği kaygısı ve aşağılanma korkusuyla yetkili mercilere durumun bildirilmemesi başlı başına sorundur. Bu durum çoğunlukla mağdurun faili önceden tanınması ve toplumsal çevresi tarafından iftira eden kişi durumuna düşebilmesi tehlikesiyle baş başa kalmasıdır.

Ceza artırımlarıyla yoğun olan yasal düzenlemelerin soruşturma ve kovuşturma makamlarının önyargılarından arınmasıyla ilk adım atılabilir. Suç işlenmeden önce önleyici tedbirler almalı, suç işlendikten sonra da koruyucu tedbirler devreye sokulmalıdır. Bu süre zarfında mağdurun sürekli muhatab olacağı birimlerde çalışanların özel bir eğitim alması şarttır. Polisin, avukatın, hakimin ağzından çıkacak her laf, davranışları çok büyük önem arz etmektedir. Sadece bu alanda çalışmada bulunulacak kişilerin birimlerde eğitim almış bir şekilde hazır bulundurulması gerekir. Mağdurun istediği dahilinde olmak şartıyla düzenli olarak danışmalık yapacak bir psikologla iletişim halinde bulunulmalıdır.

Mağdurun ;

-Bu sürede sürekli olarak olayı anlatmaya çağırılması,

-Sanıkla sık sık karşı karşıya gelmesi,

-Aşağılayıcı sorulara maruz bırakılması,

-Yargılama sürecinin yıllara yayılması,

Yaşadığı travmanın daha da büyümesine yol açmaktadır. Bu nedenle öncelikle bu durumlara maruz kalmaması için değişiklikler ivedikle yerine getirilmelidir. Sosyolojik, psikolojik değerlendirilmeden uzak bir şekilde yapılacak yargılamanın hiçbir faydası yoktur hatta zararı vardır.

Kadınların mağdur konumunda olmadan önce de başvurabileceği, haklarını öğrenebileceği çalışmalar yapılması devletin sorumluluk alanına girmektedir. Devlet suçu önleyici

tedbirlerinin başına öncelikle kadınların bilinçlendirilmesi ve topluma 'toplumsal cinsiyet' eğitimi sağlamalıdır. Tecavüze uğrayan kadınlar üzerinde yapılan araştırmalar yine çoğunluğun uğradıkları bu şiddeti kabullenme, unutma, saklama eğiliminde olduğunu gösteriyor. Bu da toplumsal baskının ve yaşanan psikolojik şokun ne kadar büyük olduğunu bir sonucu. Toplumun tecavüz edeni değil de tecavüze uğrayanı yargılama eğilimi ve çoğunlukla da suçlu bulma eğilimi sonuç olarak kadınların bu konuyu bir "ayıpları" olarak görmesine neden oluyor. Normal şartlarda karakolda tutulan tutanağın ve doktor raporunun Cumhuriyet Savcılığı'na gönderilmesi gerekir. Fakat Türkiye'de bu süreç ne yazık ki her zaman işlemiyor. Kişilerin bireysel olarak ilgilenmesi ve takip etmesi gerekiyor. Bu duruma genel bir düzenleme yapılması gerekirken öncelikle cinsel dokunulmazlığa karşı suçların mağdurları için acilen çözüm gereklidir. Yakın çevresiyle olan ilişkisinde kendisi istemediği sürece bilgiler paylaşılmamalı ve eğer aileden destek alınamıyorsa bunun için daha yoğun bir psikolojik destek verilmesi gereklidir.

Cinsel şiddet mağdurunun ön planda gösterilip mağduriyet kimliğinin altında ezilmesine karşı failden bahsedilmemesi ve sanki mağdur suçluymuşçasına hareket edilmesi yargılamaya sürecinde kadının travmasının yoğunlaşmasına neden olmaktadır. Bu nedenle failin suçlu olduğunu ve mağdurun bu olayda hiçbir suçu bulunmadığının aksine olayın adil bir şekilde çözümleneceğine dair umutlu bir yol gösterilmesi en sağlıklı durumdur.

Özellikle failin yakın çevreden olduğu durumlarda mağdurun ekonomik olarak da destek gördüğü kaynakların sınırlandığını, aynı çevrede yaşamak zorunda olduğu için failin yakın çevresinde yaşamaya devam etmek durumunda olduğu zamanlarda mağdurun mağduriyeti katlanılamaz olmaktadır. Bu durumun önüne geçmek için psikolojik desteğin yanında aynı zamanda ekonomik destek de verilmesi gerekir. Mağdurun bu süreçte çalışma hayatı da olumsuz etkileneceği için ki bu durumu kanıtlamak zorunda olması gerekmezsin koruyucu tedbirler alınmalıdır.

Kamuoyunu ilgilendiren konuşmalara yapan siyasetçilerin, sanatçıların ve toplumla birebir ilişki içinde olan bireylerin konuşmalarına ve özellikle kadınları ilgilendiren konularda yorum yaparkenki tavırlarına önemle dikkat etmeleri gerekir. Ataerkil yapı besleyecek, kadın düşmanı tavırlardan, kadın bedenini metalaştıran söz kalıplarından ve cinsiyetçi tutumlardan dikkatle kaçınılması gerekir. Gerek bu durumun mağdurlarının daha çok yıpranmaması için gerek yeni mağdurların ortaya çıkmaması için bu önemli bir noktadır. Bu tarz tavırlar toplumdaki cinsiyet rollerini keskinleştirip eşitliğin giderek kaybolmasına neden olmaktadır.

SONUÇ:

TCK'nın 'cinsel suçlar' için kullandığı başlıkların bile suçun varlığını ne kadar etkilediğini görebiliyoruz. Mağdurların sayısının artması, şiddetin keskinleşip toplumda farklı biçimlerde ortaya çıkmaya devam etmesi durumu söz konusu olsa bile umudumuzu kaybetmemiz gerekir. Değişikliklerin yapılması ve toplum bakış açısının değişmesi için daha fazla mücadele etmemiz gerektiği bir dönemdeyiz. Kadınlar hakkında kararlar verilirken bizlerin hiçbir şey yapmadan durumu kabul etmemiz mümkün değildir.

Toplumsal yapının değişmesi çok uzun zaman alacak bir süreç olmasına rağmen acil önlem alınması gereken yargı boyutunda adımlar atabiliriz. Mağduriyetin en aza indirilmesi

için mağdurların yanında olmak ve bununla ilgili taleplerimizin devletin sorumluluğu altında olduğunu hatırlatmamızda fayda var. Mağdurun eğitilmiş, zengin veya çok farklı bir kültürden geldiğine bakmaksızın sırf kadın olduğu için mağduriyet durumunda olması kadınların mücadeleye devam etmesini gerektiriyor. Bu mücadele sürecinde kadınların öncelikle yalnız olmadıklarını fark etmeleri için beraber hareket etmesi ve bu hareketin yaptırım sağlamak için sürekli aktif olması çok değerlidir.

- Aile olmadan kadın olmaz, erkek olmaz. Burada bir sıralama yapmak gereği hasıl olacaksa, katılmıyorum ama, bu sıralamada aile ön planda olmalıdır diye düşünüyorum. Sonra çocuklar, sonra kadın, erkek. Eğer eşler arasında sıralamak gerekiyorsa, tabii kadınları öne alalım diyorum. Pozitif ayrımcılık uygulamaları boşanmayı kolaylaştıracak, ailenin çabucak dağılmasına sebep olacak uygulamalara dönüştürülmemelidir. Bir denge, tercih yapılması, birey olarak kadının haklarıyla birlikte ailenin hakları ve hukuku muhafaza edilmelidir. Erkeğin otoritesini, egemenliğini kıralım derken feminizme de davetiye çıkarmamak gerekir.
- Kimse, bakire olmayan biriyle evlenmek istemez. Türk toplumunda tecavüze uğrayan kıza, 'Madem başına bu iş geldi, evlen' derler. Bu toplumda, kız kardeşini kaçırıp tecavüz eden, onunla evlenmezse takır takır vuruyorlar. Bunun aksini söyleyen de sahtekardır. Kaçıran kişi ırzına geçtiği kıza evlenince daha iyi olmuyor mu? Bekareti bozulduysa onunla evlenilmeli. Evlenince de cezadan kurtulmalı.
- Örtüsüz kadın perdesiz eve benzer. Perdesiz ev ise ya satılıktır ya da kiralıktır.
- Özgürlükçüyüz diye evlilik içinde zorla ırza geçmeyi suç sayarsanız iftiraların önü alınamaz. Bu suç sayılırsa karısı uyurken, cinsel şehvetini karısının üzerinde gideren bir erkek de tecavüzcü sayılır. Kadın kalktığında 'benim rızamı almamıştı' diye mahkemeye koşabilir.
- Kadın mı kız mı bilmem...
- Kadına şiddet abartılıyor.
- Kadın erkek eşitliğine inanmıyorum.
- Vajina kelimesinden utandım.
- Tecavüzcü kürtaj yaptırandan daha masum.

Diyenlere inat...!

KAYNAK:

Kitap:

Türkan Yalçın SANCAR(2013).*Türk Ceza Hukukunda Kadın*.Ankara

İnternet Siteleri:

<http://www.kadinininsanhaklari.org/kadinin-insan-haklari/yasalardaki-haklarimiz/siddet-goren-kadin-ne-yapabilir/cinsel-suclar-ve-turk-ceza-kanunundaki-tck-duzenlemeler/>

<http://www.psikiyatri.org.tr/news.aspx?notice=1269>